

de 1994 and a provision of another agreement in Annex 1A to the Agreement Establishing the World Trade Organization (referred to in the agreements in Annex 1A as the "WTO Agreement"), the provision of the other agreement shall prevail to the extent of the conflict.

GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS AND TRADE 1994

1. The General Agreement on Tariffs and Trade 1994 ("GATT 1994") shall consist of:

- (a) the provisions in the General Agreement on Tariffs and Trade, dated 30 October 1947, annexed to the Final Act Adopted at the Conclusion of the Second Session of the Preparatory Committee of the United Nations Conference on Trade and Employment (excluding the Protocol of Provisional Application), as rectified, amended or modified by the terms of legal instruments which have entered into force before the date of entry into force of the WTO Agreement;
- (b) the provisions of the legal instruments set forth below that have entered into force under the GATT 1947 before the date of entry into force of the WTO Agreement:
 - (i) protocols and certifications relating to tariff concessions;
 - (ii) protocols of accession (excluding the provisions (a) concerning provisional application and withdrawal of provisional application and (b) providing that Part II of GATT 1947 shall be applied provisionally to the fullest extent not inconsistent with legislation existing on the date of the Protocol);
 - (iii) decisions on waivers granted under Article XXV of GATT 1947 and still in force on the date of entry into force of the WTO Agreement¹;
 - (iv) other decisions of the CONTRACTING PARTIES to GATT 1947;
- (c) the Understandings set forth below:
 - (i) Understanding on the Interpretation of Article II:1(b) of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994;

en bestemmelse i en annen avtale i vedlegg 1A til Avtalen om opprettelse av Verdens handelsorganisasjon (heretter kalt «WTO-avtalen»), skal bestemmelsen i den annen avtale gå foran i den utstrekning det gjelder konflikten.

GENERALAVTALEN OM TOLLTARIFFER OG HANDEL 1994

1. Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994 (GATT 1994) skal omfatte:

- a) bestemmelsene i Generalavtalen om tolltariffer og handel datert 30. oktober 1947, i vedlegg til Sluttakten fra andre sesjon i Den forberedende komité for De forente nasjoners konferanse om handel og sysselsetting (unntatt protokollen om midlertidig anvendelse), rettet, endret og modifisert av bestemmelsene i de juridiske dokumentene som trådte i kraft før WTO-avtalens ikrafttredelse,
- b) bestemmelsene i de juridiske dokumentene nevnt nedenfor, som trådte i kraft i henhold til GATT 1947 før WTO-avtalens ikrafttredelse:
 - i) protokoller og bekreftelser om tollkonferanser,
 - ii) tiltredelsesprotokoller (unntatt bestemmelsene i bokstav a) om midlertidig anvendelse og tilbaketrekking av midlertidig anvendelse og i bokstav b) som forutsetter at del II i GATT 1947 kommer til full anvendelse på midlertidig basis såfremt det ikke er uforenlig med gjeldende lov på datoen for protokollen),
 - iii) vedtak om unntak gitt i henhold til artikkel XXV i GATT 1947 og som fremdeles er gjeldende på datoen for WTO-avtalen ikrafttredelse⁴.
 - iv) andre vedtak fattet av KONTRAHERENDE PARTER i GATT 1947.
- c) avtalene angitt nedenfor:
 - i) Avtale om fortolkning av artikkel II nr 1 bokstav b) i Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994,

¹ The waivers covered by this provision are listed in footnote 7 on pages 11 and 12 in Part II of document MTN/FA of 15 December 1993 and in MTN/FA/Corr.6 of 21 March 1994. The Ministerial Conference shall establish at its first session a revised list of waivers covered by this provision that adds any waivers granted under GATT 1947 after 15 December 1993 and before the date of entry into force of the WTO Agreement, and deletes the waivers which will have expired by that time.

⁴ Unntakene som omfattes av denne bestemmelse er oppført i fotnote 7 på side 11 og 12 i Del II i dokument MTN/FA av 15. desember 1993. Ministerkonferansen skal under sin første sesjon utarbeide en revidert liste over de unntak som omfattes av denne bestemmelse, som kommer i tillegg til eventuelle unntak gitt i henhold til GATT 1947 etter 15. desember 1993 og før datoen for WTO-avtalens ikrafttredelse, og som stryker de unntak som er utløpt innen den tid.

- (ii) Understanding on the Interpretation of Article XVII of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994;
 - (iii) Understanding on Balance-of-Payments Provisions of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994;
 - (iv) Understanding on the Interpretation of Article XXIV of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994;
 - (v) Understanding in Respect of Waivers of Obligations under the General Agreement on Tariffs and Trade 1994;
 - (vi) Understanding on the Interpretation of Article XXVIII of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994; and
- (d) the Marrakesh Protocol to GATT 1994.
2. *Explanatory Notes*
- (a) The references to "contracting party" in the provisions of GATT 1994 shall be deemed to read "Member". The references to "less-developed contracting party" and "developed contracting party" shall be deemed to read "developing country Member" and "developed country Member". The references to "Executive Secretary" shall be deemed to read "Director-General of the WTO".
 - (b) The references to the CONTRACTING PARTIES acting jointly in Articles XV:1, XV:2, XV:8, XXXVIII and the Notes *Ad* Article XII and XVIII; and in the provisions on special exchange agreements in Articles XV:2, XV:3, XV:6, XV:7 and XV:9 of GATT 1994 shall be deemed to be references to the WTO. The other functions that the provisions of GATT 1994 assign to the CONTRACTING PARTIES acting jointly shall be allocated by the Ministerial Conference.
 - (c) (i) The text of GATT 1994 shall be authentic in English, French and Spanish.
(ii) The text of GATT 1994 in the French language shall be subject to the rectifications of terms indicated in Annex A to document MTN.TNC/41.
(iii) The authentic text of GATT 1994 in the Spanish language shall be the text in Volume IV of the Basic Instruments and Selected Documents series, subject to the rectifications of terms indicated in Annex B to document MTN.TNC/41.
- 3.(a) The provisions of Part II of GATT 1994 shall not apply to measures taken by a Member under specific mandatory legisla-
- ii) Avtale om fortolkning av artikkel XVII i Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994,
 - iii) Avtale om bestemmelsene om betalingsbalanse i Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994,
 - iv) Avtale om fortolkning av artikkel XXIV i Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994,
 - v) Avtale om unntak fra forpliktelser etter Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994,
 - vi) Avtale om fortolkning av artikkel XXVIII i Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994,
 - vii) Avtale om fortolkning av artikkel XXXV i Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994, og
- d) Marrakesh-protokollen til GATT 1994.
2. *Forklarende merknader:*
- a) Henvisninger til «avtalepart» i bestemmelsene i GATT 1994 skal anses å bety «medlem». Henvisninger til avtalepart som er et mindre utviklet land» og «avtalepart som er et industriland» skal anses å bety «medlem som er utviklingsland» og «medlem som er et industriland». Henvisninger til «Eksekutivsekretær» skal anses å bety «WTOs Generaldirektør».
 - b) Henvisninger til KONTRAHERENDE PARTER som handler i fellesskap i artikkel XV nr 1, nr 2, nr 8, artikkel XXXVIII og merknadene *Ad artikkel XII og artikkel XVIII*, samt slike henvisninger i bestemmelsene om særavtaler om valutaordninger i artikkel XV nr 2, nr 3, nr 6, nr 7 og artikkel XV nr 9 i GATT 1994 skal anses som henvisninger til WTO. De andre oppgavene som bestemmelsene i GATT 1994 gir KONTRAHERENDE PARTER i fellesskap, skal tildeles av Ministerkonferansen.
 - (c) (i) Teksten i GATT 1994 er autentisk på engelsk, fransk og spansk.
(ii) Teksten i GATT 1994 på fransk skal rettes opp i samsvar med vedlegg A i dokument MTN.TNE/41
(iii) Den autentiske teksten i GATT 1994 på spansk er den som er gjengitt i bind IV i Basic Instruments and Selected Documents (BISD) rettet opp i samsvar med vedlegg B i dokument MTN.TNC/41.
- 3.a) Bestemmelsene i del II i GATT 1994 skal ikke gjelde tiltak truffet av et medlem i henhold til en spesifikk ufravikelig lovgiv-

tion, enacted by that Member before it became a contracting party to GATT 1947, that prohibits the use, sale or lease of foreign-built or foreign-reconstructed vessels in commercial applications between points in national waters or the waters of an exclusive economic zone. This exemption applies to: (a) the continuation or prompt renewal of a non-conforming provision of such legislation; and (b) the amendment to a non-conforming provision of such legislation to the extent that the amendment does not decrease the conformity of the provision with Part II of GATT 1947. This exemption is limited to measures taken under legislation described above that is notified and specified prior to the date of entry into force of the WTO Agreement. If such legislation is subsequently modified to decrease its conformity with Part II of GATT 1994, it will no longer qualify for coverage under this paragraph.

- (b) The Ministerial Conference shall review this exemption not later than five years after the date of entry into force of the WTO Agreement and thereafter every two years for as long as the exemption is in force for the purpose of examining whether the conditions which created the need for the exemption still prevail.
- (c) A Member whose measures are covered by this exemption shall annually submit a detailed statistical notification consisting of a five-year moving average of actual and expected deliveries of relevant vessels as well as additional information on the use, sale, lease or repair of relevant vessels covered by this exemption.
- (d) A Member that considers that this exemption operates in such a manner as to justify a reciprocal and proportionate limitation on the use, sale, lease or repair of vessels constructed in the territory of the Member invoking the exemption shall be free to introduce such a limitation subject to prior notification to the Ministerial Conference.
- (e) This exemption is without prejudice to solutions concerning specific aspects of the legislation covered by this exemption negotiated in sectoral agreements or in other fora.

UNDERSTANDING ON THE INTERPRETATION OF ARTICLE II:1(b) OF THE GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS AND TRADE 1994

Members hereby agree as follows:

1. In order to ensure transparency of the legal rights and obligations deriving from paragraph 1(b) of Article II, the nature and level of any "other duties or charges" levied on

ning, som dette medlem har innført før det ble avtalepart i GATT 1947, som forbyr bruk, salg eller leie av fartøyer som er bygd eller ombygd i utlandet og som går i kommersiell trafikk mellom steder i nasjonale farvann eller innenfor den eksklusive økonomiske sone. Dette unntaket gjelder: a) opprettholdelse eller omgående forlengelse av en ikke samsvarende bestemmelse i slik lovgivning; og b) endring i en ikke samsvarende bestemmelse i slik lovgivning såfremt denne endringen ikke minsker bestemmelsens samsvar med del II i GATT 1947. Dette unntaket begrenser seg til tiltak truffet i henhold til lovgivning beskrevet ovenfor som det er gitt melding om og som er spesifisert før WTO-avtalens ikrafttredelsesdato. Dersom denne lovgivningen deretter endres slik at den blir mindre i samsvar med del II i GATT 1994, fyller den ikke lenger vilkårene for å komme inn under bestemmelsene i dette nummer.

- b) Ministerkonferansen skal behandle dette unntaket på ny senest fem år etter at WTO-avtalen trådte i kraft, og deretter annet hvert år så lenge unntaket gjelder, for å vurdere om vilkårene som gjorde unntaket nødvendig, fortsatt er til stede.
- c) Et medlem hvis tiltak omfattes av dette unntaket, skal årlig fremlegge en detaljert statistisk melding med et bevegelig gjennomsnitt over fem år av de faktiske og forventede leveranser av relevante fartøyer, samt annen informasjon om bruk, salg, leie eller reparasjoner av relevante fartøyer som omfattes av dette unntaket.
- d) Et medlem som mener at dette unntaket virker på en slik måte at det berettiger en gjensidig og avpasset begrensning i bruk, salg, leie eller reparasjon av fartøyer som er bygd på territoriet til det medlem som påberoper seg unntak, skal kunne innføre en slik begrensning, forutsatt at melding er sendt til Ministerkonferansen på forhånd.
- e) Dette unntaket skal ikke prejudisere løsninger om spesielle sider ved lovgivningen som omfattes av dette unntak og som er forhandlet fram i sektoravtalene eller i andre fora.

AVTALE OM FORTOLKNING AV ARTIKKEL II NR 1 BOKSTAV B) I GENERALAVTALEN OM TOLLTARIFFER OG HANDEL 1994

Medlemmene er herved enige om følgende:

1. For å sikre åpenhet omkring de juridiske rettigheter og forpliktelser som følger av artikkel II nr 1 bokstav b), skal arten og nivået på «annen toll eller avgift» avkrevd på bundne

bound tariff items, as referred to in that provision, shall be recorded in the Schedules of concessions annexed to GATT 1994 against the tariff item to which they apply. It is understood that such recording does not change the legal character of "other duties or charges".

2. The date as of which "other duties or charges" are bound, for the purposes of Article II, shall be 15 April 1994. "Other duties or charges" shall therefore be recorded in the Schedules at the levels applying on this date. At each subsequent renegotiation of a concession or negotiation of a new concession the applicable date for the tariff item in question shall become the date of the incorporation of the new concession in the appropriate Schedule. However, the date of the instrument by which a concession on any particular tariff item was first incorporated into GATT 1947 or GATT 1994 shall also continue to be recorded in column 6 of the Loose-Leaf Schedules.

3. "Other duties or charges" shall be recorded in respect of all tariff bindings.

4. Where a tariff item has previously been the subject of a concession, the level of "other duties or charges" recorded in the appropriate Schedule shall not be higher than the level obtaining at the time of the first incorporation of the concession in that Schedule. It will be open to any Member to challenge the existence of an "other duty or charge", on the ground that no such "other duty or charge" existed at the time of the original binding of the item in question, as well as the consistency of the recorded level of any "other duty or charge" with the previously bound level, for a period of three years after the date of entry into force of the WTO Agreement or three years after the date of deposit with the Director-General of the WTO of the instrument incorporating the Schedule in question into GATT 1994, if that is a later date.

5. The recording of "other duties or charges" in the Schedules is without prejudice to their consistency with rights and obligations under GATT 1994 other than those affected by paragraph 4. All Members retain the right to challenge, at any time, the consistency of any "other duty or charge" with such obligations.

6. For the purposes of this Understanding, the provisions of Articles XXII and XXIII of GATT 1994 as elaborated and applied by the Dispute Settlement Understanding shall apply.

7. "Other duties or charges" omitted from a Schedule at the time of deposit of the instrument incorporating the Schedule in question into GATT 1994 with, until the date of entry

tollposisjoner, som er omtalt i nevnte bestemmelse, oppføres i bindingslistene i vedlegg til GATT 1994 rett overfor tilsvarende tollposisjonen. Det forutsettes at denne oppføringen ikke endrer den rettslige karakter ved «annen toll eller avgift».

2. For formålet i artikkel II er «annen toll eller avgift» bundet fra 15. april 1994. «Annen toll eller avgift» skal derfor oppføres i bindingslistene med de nivåer som gjelder på denne dato. Ved hver senere reforhandling av en innrømmelse eller ved forhandling av en ny innrømmelse vil anvendelsesdatoen for den aktuelle tollposisjon bli datoen for integreringen av den nye innrømmelsen i den aktuelle bindingsliste. Datoen på det dokument der en innrømmelse angående en bestemt tollposisjon for første gang ble tatt inn i GATT 1947 eller GATT 1994 skal imidlertid fortsatt også være oppført i kolonne 6 på listene i løssbladsystemet.

3. «Annen toll eller avgift» skal oppføres for alle tollbindinger.

4. Når en tollposisjon tidligere har vært gjenstand for en innrømmelse, skal nivået på «annen toll eller avgift» oppført i den aktuelle bindingsliste ikke være høyere enn det nivå som gjaldt på det tidspunkt innrømmelsen ble tatt inn i nevnte bindingsliste for første gang. Ethvert medlem har anledning til å gjøre innsigelse mot en oppføring av «annen toll og avgift», med den begrunnelse at ingen slik «annen toll eller avgift» eksisterte den gang den opprinnelige bindingen av den aktuelle posisjon fant sted, samt mot at det oppførte nivå for «annen toll eller avgift» ikke er i overensstemmelse med det tidligere bindingsnivå, over en periode på tre år etter at WTO-avtalen trådte i kraft eller tre år etter den dato hvor dokumentet der den aktuelle bindingslisten ble tatt inn i GATT 1994, ble deponert hos WTOs Generaldirektør, dersom denne dato inntreffer senere.

5. Oppføring av «annen toll eller avgift» i bindingslistene har ingen virkning på deres overensstemmelse med andre rettigheter og forpliktelser etter GATT 1994 enn de som er omtalt i nr 4. Alle medlemmene beholder retten til å gjøre innsigelse, på ethvert tidspunkt, mot at «annen toll og avgift» ikke er i overensstemmelse med slike forpliktelser.

6. For denne avtalens formål skal bestemmelsene i artikkel XXII og XXIII i GATT 1994 slik de er utdypet og anvendt i Tvisteløsningsavtalen, gjelde.

7. «Annen toll eller avgift» som ikke var med i en bindingsliste på det tidspunkt dokumentet der den aktuelle bindingslisten ble tatt inn i GATT 1994, ble deponert, inntil den dato

into force of the WTO Agreement, the Director-General to the CONTRACTING PARTIES to GATT 1947 or, thereafter, with the Director-General of the WTO, shall not subsequently be added to it and any "other duty or charge" recorded at a level lower than that prevailing on the applicable date shall not be restored to that level unless such additions or changes are made within six months of the date of deposit of the instrument.

8. The decision in paragraph 2 regarding the date applicable to each concession for the purposes of paragraph 1(b) of Article II of GATT 1994 supersedes the decision regarding the applicable date taken on 26 March 1980 (BISD 27S/24).

UNDERSTANDING ON THE INTERPRETATION OF ARTICLE XVII OF THE GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS AND TRADE 1994

Members,

Noting that Article XVII provides for obligations on Members in respect of the activities of the state trading enterprises referred to in paragraph 1 of Article XVII, which are required to be consistent with the general principles of non-discriminatory treatment prescribed in GATT 1994 for governmental measures affecting imports or exports by private traders;

Noting further that Members are subject to their GATT 1994 obligations in respect of those governmental measures affecting state trading enterprises;

Recognizing that this Understanding is without prejudice to the substantive disciplines prescribed in Article XVII;

Hereby agree as follows:

1. In order to ensure the transparency of the activities of state trading enterprises, Members shall notify such enterprises to the Council for Trade in Goods, for review by the working party to be set up under paragraph 5, in accordance with the following working definition:

"Governmental and non-governmental enterprises, including marketing boards, which have been granted exclusive or special rights or privileges, including statutory or constitutional powers, in the exercise of which they influence through their purchases or sales the level or direction of imports or exports."

This notification requirement does not apply to imports of products for immediate or ultimate consumption in governmental use or in use by an enterprise as specified above and not otherwise for resale or use in the production of goods for sale.

WTO-avtalen trer i kraft, hos Generaldirektøren for KONTRAHERENDE PARTER i GATT 1947, og deretter hos WTOs generaldirektør, skal ikke senere føyes til denne, og enhver «annen toll og avgift» som er oppført på et lavere nivå enn det som var gjeldende på anvendelsesdatoen, skal ikke opprettes opp til dette nivå, med mindre disse tilføyelsene eller endringene blir foretatt innen seks måneder etter den dato dokumentet ble deponert.

8. Beslutningen nevnt i nr 2 om anvendelsesdato for hver innrømmelse i forbindelse med artikkel II nr 1 bokstav b) i GATT 1994, erstatter beslutningen om anvendelsesdato fattet 26. mars 1980 (BISD 27S/24.)

AVTALE OM FORTOLKNING AV ARTIKKEL XVII I GENERALAVTALEN OM TOLLTARIFFER OG HANDEL 1994

Medlemmene,

Som merker seg at artikkel XVII fastsetter forpliktelser for medlemmene angående virksomheten til statshandelsforetak nevnt i artikkel XVII nr 1, som har plikt til å rette seg etter de allmenne prinsipper om ikke-diskriminerende behandling foreskrevet i GATT 1994 med hensyn til offentlige tiltak overfor import og eksport foretatt av private forretningsdrivende,

Som videre merker seg at medlemmene er underlagt de forpliktelser de har påtatt seg i henhold til GATT 1994 angående offentlige tiltak overfor statshandelsforetak.

Som erkjenner at denne avtale ikke har innvirkning på hovedretningslinjene foreskrevet i artikkel XVII,

Er herved enige om følgende:

1. For å sikre åpenhet omkring virksomheten til statshandelsforetak, skal medlemmene gi melding til Rådet for handel med varer om slike foretak slik at arbeidsgruppen som opprettes i henhold til nr 5, kan vurdere dem ut fra følgende arbeidsdefinisjoner:

«Statlige og ikke-statlige foretak, herunder omsetningsorganisasjoner, som er tildelt enerett eller særrettigheter eller privilegier, herunder myndighet gitt etter lov eller forfatning, og som når de utøver disse, påvirker, gjennom kjøp eller salg, omfanget eller retningen av import eller eksport.»

Kravet om melding gjelder ikke for import av varer til umiddelbar eller endelig bruk i den offentlige sektor eller for dens regning, eller til bruk i foretak som er definert ovenfor, og for øvrig ikke for videresalg eller bruk i produksjon av varer for salg.

2. Each Member shall conduct a review of its policy with regard to the submission of notifications on state trading enterprises to the Council for Trade in Goods, taking account of the provisions of this Understanding. In carrying out such a review, each Member should have regard to the need to ensure the maximum transparency possible in its notifications so as to permit a clear appreciation of the manner of operation of the enterprises notified and the effect of their operations on international trade.

3. Notifications shall be made in accordance with the questionnaire on state trading adopted on 24 May 1960 (BISD 9S/184-185), it being understood that Members shall notify the enterprises referred to in paragraph 1 whether or not imports or exports have in fact taken place.

4. Any Member which has reason to believe that another Member has not adequately met its notification obligation may raise the matter with the Member concerned. If the matter is not satisfactorily resolved it may make a counter-notification to the Council for Trade in Goods, for consideration by the working party set up under paragraph 5, simultaneously informing the Member concerned.

5. A working party shall be set up, on behalf of the Council for Trade in Goods, to review notifications and counter-notifications. In the light of this review and without prejudice to paragraph 4(c) of Article XVII, the Council for Trade in Goods may make recommendations with regard to the adequacy of notifications and the need for further information. The working party shall also review, in the light of the notifications received, the adequacy of the above-mentioned questionnaire on state trading and the coverage of state trading enterprises notified under paragraph 1. It shall also develop an illustrative list showing the kinds of relationships between governments and enterprises, and the kinds of activities, engaged in by these enterprises, which may be relevant for the purposes of Article XVII. It is understood that the Secretariat will provide a general background paper for the working party on the operations of state trading enterprises as they relate to international trade. Membership of the working party shall be open to all Members indicating their wish to serve on it. It shall meet within a year of the date of entry into force of the WTO Agreement and thereafter at least once a year. It shall report annually to the Council for Trade in Goods.¹

¹ The activities of this working party shall be coordinated with those of the working group provided for in Section III of the Ministerial Decision on Notification Procedures adopted on 15 April 1994.

2. Hvert medlem skal foreta en gjennomgang av sin politikk angående meldinger om statshandelsforetak som oversendes Rådet for handel med varer, idet det tas hensyn til bestemmelsene i denne avtale. Under denne gjennomgangen bør hvert medlem ta hensyn til nødvendigheten av å sørge for størst mulig åpenhet i sine meldinger slik at en best mulig kan vurdere hvordan foretakene som det er gitt melding om, opererer og hvilken virkning deres forretninger har på internasjonal handel.

3. Meldingene skal foretas i samsvar med spørreskjemaet om statlig handel, vedtatt 24. mai 1960 (BISD 9S/184-185), der det forutsettes at medlemmene melder foretak omtalt i nr 1, uansett om import eller eksport faktisk har funnet sted eller ikke.

4. Ethvert medlem som har grunn til å tro at et annet medlem ikke har oppfylt meldepplikten tilstrekkelig, kan ta saken opp med det berørte medlem. Dersom saken ikke blir løst på tilfredsstillende måte, kan medlemmet sende en motmelding til Rådet for handel med varer for vurdering i arbeidsgruppen opprettet i henhold til nr 5, samtidig som det berørte medlem underrettes.

5. En arbeidsgruppe skal opprettes på vegne av Rådet for handel med varer, som skal gjennomgå meldinger og motmeldinger. I lys av denne gjennomgangen og uten å berøre artikkel XVII nr 4 bokstav c), kan Rådet for handel med varer fremsette anbefalinger om hvorvidt meldingene er tilstrekkelige og om behovet for ytterligere opplysninger. I lys av de mottatte meldingene skal arbeidsgruppen også vurdere om det ovennevnte spørreskjema om statshandel er tilstrekkelig samt hvilke statshandelsforetak som omfattes av meldinger gitt i henhold til nr 1. Den skal også sette opp en liste som gir et bilde av hva slags bånd som finnes mellom de offentlige myndigheter og foretak og den typen virksomhet disse driver med og som kan være av interesse for anvendelsen av artikkel XVII. Det forutsettes at sekretariatet setter opp et notat med generelle opplysninger til arbeidsgruppen om statshandelsforetakenes virksomhet knyttet til internasjonal handel. Alle de medlemmer som uttrykker ønske om det, kan delta i arbeidsgruppen. Den skal komme sammen innen ett år etter den dag WTO-avtalen trer i kraft og siden minst én gang pr år. Den skal hvert år avggi rapport til Rådet for handel med varer¹.

¹ Arbeidsgruppens virksomhet skal koordineres med virksomheten til arbeidsgruppen foreskrevet i avsnitt III i Ministererklæringen vedtatt 15. april 1994.

UNDERSTANDING ON THE BALANCE-OF-PAYMENTS PROVISIONS OF THE GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS AND TRADE 1994

Members,

Recognizing the provisions of Articles XII and XVIII:B of GATT 1994 and of the Declaration on Trade Measures Taken for Balance-of-Payments Purposes adopted on 28 November 1979 (BISD 26S/205-209, referred to in this Understanding as the "1979 Declaration") and in order to clarify such provisions¹;

Hereby agree as follows:

Application of Measures

1. Members confirm their commitment to announce publicly, as soon as possible, time-schedules for the removal of restrictive import measures taken for balance-of-payments purposes. It is understood that such time-schedules may be modified as appropriate to take into account changes in the balance-of-payments situation. Whenever a time-schedule is not publicly announced by a Member, that Member shall provide justification as to the reasons therefor.

2. Members confirm their commitment to give preference to those measures which have the least disruptive effect on trade. Such measures (referred to in this Understanding as "price-based measures") shall be understood to include import surcharges, import deposit requirements or other equivalent trade measures with an impact on the price of imported goods. It is understood that, notwithstanding the provisions of Article II, price-based measures taken for balance-of-payments purposes may be applied by a Member in excess of the duties inscribed in the Schedule of that Member. Furthermore, that Member shall indicate the amount by which the price-based measure exceeds the bound duty clearly and separately under the notification procedures of this Understanding.

3. Members shall seek to avoid the imposition of new quantitative restrictions for balance-of-payments purposes unless, because of a critical balance-of-payments situation, price-based measures cannot arrest a sharp deterioration in the external payments position. In

¹ Nothing in this Understanding is intended to modify the rights and obligations of Members under Articles XII or XVIII:B of GATT 1994. The provisions of Articles XXII and XXIII of GATT 1994 as elaborated and applied by the Dispute Settlement Understanding may be invoked with respect to any matters arising from the application of restrictive import measures taken for balance-of-payments purposes.

AVTALE OM BESTEMMELSER OM TILTAK FOR Å BESKYTTE HANDELSBALANSEN I GENERALAVTALEN OM TOLLTARIFFER OG HANDEL 1994

Medlemmene,

Som anerkjenner bestemmelsene i artikkel XII og XVIII B i GATT 1994 og Erklæringen om handelstiltak truffet av hensyn til betalingsbalansen vedtatt 28. november 1979 (BISD 26S/205-209, i denne avtale kalt «1979 Erklæringen») og med sikte på å avklare disse bestemmelsene²:

er herved blitt enige om følgende:

Anvendelse av tiltak

1. Medlemmene bekrefter sitt løfte om å offentliggjøre snarest mulig timeplanen for nedbygging av restriktive tiltak på import som er truffet av hensyn til betalingsbalansen. Det forutsettes at denne timeplan kan endres når det er hensiktsmessig for å ta hensyn til endringer i betalingsbalansen. Dersom et medlem ikke offentliggjør timeplanen, skal vedkommende medlem oppgi grunnene til dette.

2. Medlemmene bekrefter sitt løfte om å prioritere de tiltak som virker minst forstyrrende på handelen. Slike tiltak (i denne avtale kalt «prisbaserte tiltak») er ment å omfatte tilleggsavgifter på import, krav om importdepositum og andre tilsvarende handelstiltak som virker inn på prisen på importerte varer. Det forutsettes at prisbaserte tiltak truffet av hensyn til betalingsbalansen kan anvendes av et medlem, uten hensyn til bestemmelsene i artikkel II, i tillegg til tollene som er oppført i vedkommende medlems bindingsliste. Videre skal dette medlemmet angi klart og separat i samsvar med meldingsprosedyren fastsatt i denne avtalen med hvilket beløp det prisbaserte tiltaket overstiger den bundne toll.

3. Medlemmene skal søke å unngå å pålegge nye kvantitative restriksjoner av hensyn til betalingsbalansen, med mindre de prisbaserte tiltakene, på grunn av en kritisk situasjon for betalingsbalansen, ikke kan stanse den sterke forverringen i betalingssituasjonen overfor ut-

² Ingen bestemmelse i denne avtale har til formål å endre medlemmenes rettigheter og forpliktelser i henhold til artikkel XII eller XVIII B i GATT 1994. Bestemmelsene i artikkel XXII eller XXI-B i GATT 1994 slik de er nærmere presisert og gjennomført i Tvisteløsningsavtalen, skal gjelde i enhver sak som oppstår som følge av restriktive tiltak på import truffet av hensyn til betalingsbalansen.

those cases in which a Member applies quantitative restrictions, it shall provide justification as to the reasons why price-based measures are not an adequate instrument to deal with the balance-of-payments situation. A Member maintaining quantitative restrictions shall indicate in successive consultations the progress made in significantly reducing the incidence and restrictive effect of such measures. It is understood that not more than one type of restrictive import measure taken for balance-of-payments purposes may be applied on the same product.

4. Members confirm that restrictive import measures taken for balance-of-payments purposes may only be applied to control the general level of imports and may not exceed what is necessary to address the balance-of-payments situation. In order to minimize any incidental protective effects, a Member shall administer restrictions in a transparent manner. The authorities of the importing Member shall provide adequate justification as to the criteria used to determine which products are subject to restriction. As provided in paragraph 3 of Article XII and paragraph 10 of Article XVIII, Members may, in the case of certain essential products, exclude or limit the application of surcharges applied across the board or other measures applied for balance-of-payments purposes. The term "essential products" shall be understood to mean products which meet basic consumption needs or which contribute to the Member's effort to improve its balance-of-payments situation, such as capital goods or inputs needed for production. In the administration of quantitative restrictions, a Member shall use discretionary licensing only when unavoidable and shall phase it out progressively. Appropriate justification shall be provided as to the criteria used to determine allowable import quantities or values.

Procedures for Balance-of-Payments Consultations

5. The Committee on Balance-of-Payments Restrictions (referred to in this Understanding as the "Committee") shall carry out consultations in order to review all restrictive import measures taken for balance-of-payments purposes. The membership of the Committee is open to all Members indicating their wish to serve on it. The Committee shall follow the procedures for consultations on balance-of-payments restrictions approved on 28 April 1970 (BISD 18S/48-53, referred to in this Understanding as "full consultation procedures"), subject to the provisions set out below.

6. A Member applying new restrictions or

landet. Dersom et medlem pålegger kvantitative restriksjoner, skal det begrunne hvorfor prisbaserte tiltak ikke er et tilstrekkelig virkemiddel for å håndtere situasjonen i betalingsbalansen. Et medlem som opprettholder kvantitative restriksjoner, skal under en rekke konsultasjoner vise hvilke fremskritt som er gjort for å redusere betydelig den innvirkningen og den begrensende effekt slike tiltak har. Det forutsettes at kun én type restriktive tiltak på import kan treffes av hensyn til betalingsbalansen for samme produkt.

4. Medlemmene bekrefter at restriktive tiltak på import som er innført av hensyn til betalingsbalansen, kun kan anvendes for å kontrollere det generelle omfanget av import og kan ikke overstige det som er nødvendig for å rette opp situasjonen i betalingsbalansen. For å redusere eventuelle bivirkninger av beskyttelsen til et minimum, skal et medlem administrere restriksjonene på en åpen måte. Importmedlemmets myndigheter skal gi tilstrekkelig begrunnelse for de kriterier som benyttes til å fastsette hvilke produkter som skal pålegges restriksjoner. Som fastsatt i artikkel XII nr 3 og artikkel XVIII del B nr 10, kan medlemmene for visse viktige produkter, utelukke eller begrense påleggelse av generell tilleggsavgift eller andre tiltak som anvendes av hensyn til betalingsbalansen. Med uttrykket «viktige produkter» menes produkter som tilsvarer primære forbruksbehov eller som bidrar til de anstrengelser et medlem gjør for å bedre situasjonen i betalingsbalansen, f.eks, kapitalvarer eller innsatsvarer som trengs til produksjon. Ved administrering av kvantitative restriksjoner skal et medlem gjøre bruk av vilkårlige lisensordninger kun når det er uunngåelig, og skal avvikles gradvis. De kriterier som benyttes for å bestemme mengden og verdien på tillatt import skal behørig begrunnes.

Fremgangsmåte ved konsultasjoner om betalingsbalansen

5. Komiteen for betalingsbalanserestriksjoner (i denne avtale kalt «komiteen») skal gjennomføre konsultasjoner for å gjennomgå alle restriktive tiltak på import som treffes av hensyn til betalingsbalansen. Alle medlemmer som uttrykker ønske om det kan være medlemmer av komiteen. Komiteen skal følge prosedyrene som kommer til anvendelse ved konsultasjoner om importrestriksjoner for å beskytte betalingsbalansen, godkjent den 28. april 1970 (BISD 18S/48-53, i denne avtale kalt «fulle konsultasjonsprosedyrer»), med forbehold for bestemmelsene nedenfor.

6. Et medlem som pålegger nye restriksjo-

raising the general level of its existing restrictions by a substantial intensification of the measures shall enter into consultations with the Committee within four months of the adoption of such measures. The Member adopting such measures may request that a consultation be held under paragraph 4(a) of Article XII or paragraph 12(a) of Article XVIII as appropriate. If no such request has been made, the Chairman of the Committee shall invite the Member to hold such a consultation. Factors that may be examined in the consultation would include, *inter alia*, the introduction of new types of restrictive measures for balance-of-payments purposes, or an increase in the level or product coverage of restrictions.

7. All restrictions applied for balance-of-payments purposes shall be subject to periodic review in the Committee under paragraph 4(b) of Article XII or under paragraph 12(b) of Article XVIII, subject to the possibility of altering the periodicity of consultations in agreement with the consulting Member or pursuant to any specific review procedure that may be recommended by the General Council.

8. Consultations may be held under the simplified procedures approved on 19 December 1972 (BISD 20S/47-49, referred to in this Understanding as "simplified consultation procedures") in the case of least-developed country Members or in the case of developing country Members which are pursuing liberalization efforts in conformity with the schedule presented to the Committee in previous consultations. Simplified consultation procedures may also be used when the Trade Policy Review of a developing country Member is scheduled for the same calendar year as the date fixed for the consultations. In such cases the decision as to whether full consultation procedures should be used will be made on the basis of the factors enumerated in paragraph 8 of the 1979 Declaration. Except in the case of least-developed country Members, no more than two successive consultations may be held under simplified consultation procedures.

Notification and Documentation

9. A Member shall notify to the General Council the introduction of or any changes in the application of restrictive import measures taken for balance-of-payments purposes, as well as any modifications in time-schedules for the removal of such measures as announced under paragraph 1. Significant changes shall be notified to the General Council prior to or not later than 30 days after their announce-

ner eller som øker det generelle omfanget i de eksisterende restriksjonene gjennom en betydelig skjerping av tiltakene, skal innlede konsultasjoner med komiteen innen fire måneder etter at slike tiltak er vedtatt. Medlemmet som vedtar slike tiltak kan be om at konsultasjoner finner sted i henhold til artikkel XII nr 4 bokstav a) eller eventuelt artikkel XVIII nr 12 bokstav a). Dersom ingen slik anmodning blir gjort, vil komiteens formann oppfordre medlemmet til å holde slike konsultasjoner. Under konsultasjonene kan det blant annet tas opp spørsmål som gjelder innføring av nye typer restriktive tiltak av hensyn til betalingsbalansen eller økning av omfanget av restriksjonene eller utvidelse av produktspekteret som omfattes av restriksjonene.

7. Alle restriksjoner som anvendes av hensyn til betalingsbalansen skal gjennomgås med jevne mellomrom av komiteen i samsvar med bestemmelsene i artikkel XII nr 4 bokstav b) eller artikkel XVIII nr 12 bokstav b); det skal dog være mulig å endre tidsintervallet mellom hver konsultasjon etter avtale med medlemmet som innkalles til konsultasjoner eller i henhold til enhver særskilt behandlingsprosedyre som Hovedrådet måtte anbefale.

8. Konsultasjoner kan holdes etter forenklede prosedyrer godkjent 19. desember 1972 (BISD 20S/47-49, i denne avtale kalt «de forenklede konsultasjonsprosedyrene») for utviklede medlemsland eller for medlemmer som er industriland, som gjør anstrengelser for å gjennomføre en liberalisering etter timeplanen fremlagt for komiteen under tidligere konsultasjoner. De forenklede konsultasjonsprosedyrene kan også benyttes når gjennomgangen av handelspolitikken til et medlem som er utviklingsland er berammet til det samme kalenderår som konsultasjonene. I så fall vil beslutningen om hvorvidt det skal holdes full konsultasjonsprosedyre, bli fattet på grunnlag av de forhold som er angitt i nr 8 i 1979 Erklæringen. Unntatt for de minst utviklede medlemsland, kan det kun holdes to konsultasjoner på rad etter de forenklede konsultasjonsprosedyrene.

Melding og dokumentasjon

9. Et medlem skal gi melding til Hovedrådet om innføring eller endring i anvendelsen av restriktive tiltak på import som er truffet av hensyn til betalingsbalansen, samt om enhver endring i timeplanene som er meddelt i samsvar med nr 1 for å avvike slike tiltak. Det skal gis melding om viktige endringer til Hovedrådet før eller senest 30 dager etter slik meddelelse. Hvert medlem skal hvert år stille

ment. On a yearly basis, each Member shall make available to the Secretariat a consolidated notification, including all changes in laws, regulations, policy statements or public notices, for examination by Members. Notifications shall include full information, as far as possible, at the tariff-line level, on the type of measures applied, the criteria used for their administration, product coverage and trade flows affected.

10. At the request of any Member, notifications may be reviewed by the Committee. Such reviews would be limited to the clarification of specific issues raised by a notification or examination of whether a consultation under paragraph 4(a) of Article XII or paragraph 12(a) of Article XVIII is required. Members which have reasons to believe that a restrictive import measure applied by another Member was taken for balance-of-payments purposes may bring the matter to the attention of the Committee. The Chairman of the Committee shall request information on the measure and make it available to all Members. Without prejudice to the right of any member of the Committee to seek appropriate clarifications in the course of consultations, questions may be submitted in advance for consideration by the consulting Member.

11. The consulting Member shall prepare a Basic Document for the consultations which, in addition to any other information considered to be relevant, should include: (a) an overview of the balance-of-payments situation and prospects, including a consideration of the internal and external factors having a bearing on the balance-of-payments situation and the domestic policy measures taken in order to restore equilibrium on a sound and lasting basis; (b) a full description of the restrictions applied for balance-of-payments purposes, their legal basis and steps taken to reduce incidental protective effects; (c) measures taken since the last consultation to liberalize import restrictions, in the light of the conclusions of the Committee; (d) a plan for the elimination and progressive relaxation of remaining restrictions. References may be made, when relevant, to the information provided in other notifications or reports made to the WTO. Under simplified consultation procedures, the consulting Member shall submit a written statement containing essential information on the elements covered by the Basic Document.

12. The Secretariat shall, with a view to facilitating the consultations in the Committee, prepare a factual background paper dealing with the different aspects of the plan for con-

til rådighet for sekretariatet en oppsummerende melding som inneholder alle endringer i lover, forskrifter, erklæringer om politiske retningslinjer eller offentlige kunngjøringer, slik at medlemmene kan gjennomgå dem. Meldingene skal om mulig inneholde fullstendige opplysninger, for hvert tollposisjonsnummer, om type tiltak som anvendes, de kriterier som brukes for å administrere dem, produktene som omfattes og handelsstrømmene som berøres.

10. På anmodning fra et medlem kan meldingene gjennomgås av komiteen. Slik gjennomgang skal kun ha som formål å avklare særskilte spørsmål som er reist i en melding eller å vurdere om konsultasjoner i henhold til artikkel XII nr 4 bokstav a) eller artikkel XVIII nr 12 bokstav a) er nødvendig. Medlemmer som har grunn til å tro at restriktive tiltak på import som anvendes av et annet medlem, ble truffet av hensyn til betalingsbalansen, kan fremlegge dette forhold for komiteen. Formannen i komiteen skal be om opplysninger om dette tiltaket og skal oversende dem til alle medlemmene. Uten å innskrenke retten ethvert medlem i komiteen har til å be om nødvendige nærmere detaljer under konsultasjonene, kan spørsmål på forhånd rettes til det medlem som er innkalt til konsultasjoner.

11. Medlemmet som innkalles til konsultasjoner skal utarbeide et bakgrunnsdokument for konsultasjoner, som foruten all annen informasjon som anses relevant bør inneholde: a) en oversikt over situasjonen og utsiktene for betalingsbalansen, herunder en vurdering av de innenlandske og ytre faktorer som virker inn på betalingsbalansen, samt tiltak som er truffet innenlands for å gjenopprette likevekten på en sunn og varig basis; b) en fullstendig beskrivelse av de restriksjoner som anvendes av hensyn til betalingsbalansen, rettslig hjemmel for restriksjonene og skritt som er tatt for å minske de bivirkninger beskyttelsen medfører; c) tiltak truffet siden de siste konsultasjonene for å liberalisere importrestriksjonene på bakgrunn av komiteens konklusjoner; d) en plan for gradvis å avvikle og myke opp de resterende restriksjonene. Det kan eventuelt henvises til opplysninger i andre meldinger eller rapporter som er fremlagt for WTO. Under forenklete konsultasjonsprosedyrer skal det medlem som er innkalt til konsultasjoner, fremlegge en skriftlig fremstilling som inneholder de viktigste opplysningene om de forhold bakgrunnsdokumentet omhandler.

12. For å tilrettelegge konsultasjonene i komiteen skal sekretariatet utarbeide et bakgrunnsdokument med faktiske opplysninger som behandler de ulike sidene ved konsulta-

sultations. In the case of developing country Members, the Secretariat document shall include relevant background and analytical material on the incidence of the external trading environment on the balance-of-payments situation and prospects of the consulting Member. The technical assistance services of the Secretariat shall, at the request of a developing country Member, assist in preparing the documentation for the consultations.

Conclusions of Balance-of-Payments Consultations

13. The Committee shall report on its consultations to the General Council. When full consultation procedures have been used, the report should indicate the Committee's conclusions on the different elements of the plan for consultations, as well as the facts and reasons on which they are based. The Committee shall endeavour to include in its conclusions proposals for recommendations aimed at promoting the implementation of Articles XII and XVIII:B, the 1979 Declaration and this Understanding. In those cases in which a time-schedule has been presented for the removal of restrictive measures taken for balance-of-payments purposes, the General Council may recommend that, in adhering to such a time-schedule, a Member shall be deemed to be in compliance with its GATT 1994 obligations. Whenever the General Council has made specific recommendations, the rights and obligations of Members shall be assessed in the light of such recommendations. In the absence of specific proposals for recommendations by the General Council, the Committee's conclusions should record the different views expressed in the Committee. When simplified consultation procedures have been used, the report shall include a summary of the main elements discussed in the Committee and a decision on whether full consultation procedures are required.

UNDERSTANDING ON THE INTERPRETATION OF ARTICLE XXIV OF THE GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS AND TRADE 1994

Members,

Having regard to the provisions of Article XXIV of GATT 1994;

Recognizing that customs unions and free trade areas have greatly increased in number and importance since the establishment of GATT 1947 and today cover a significant proportion of world trade;

sjonsplanen. For medlemmer som er utviklingsland skal sekretariatets dokument omfatte relevante generelle og analytiske opplysninger om hvordan handelsforholdene i utlandet virker inn på situasjonen og utsiktene for betalingsbalansen til det medlem som er kalt inn til konsultasjoner. På anmodning fra et medlem som er utviklingsland skal sekretariatets avdelinger for teknisk støtte bistå dem med utarbeidelse av dokumentasjon for konsultasjonene.

Konklusjonene fra konsultasjonene om betalingsbalansen

13. Komiteen skal fremlegge rapporter fra konsultasjonene for Hovedrådet. Når fulle konsultasjonsprosedyrer er benyttet, skal rapporten gi komiteens konklusjoner om de ulike deler av konsultasjonsplanen, så vel som de fakta og grunner som konklusjonene bygger på. Komiteen skal bestrebe seg på å innarbeide forslag til anbefalinger i konklusjonene for å fremme gjennomføringen av artikkel XII og XVIII del B, 1979 Erklæringen og nærværende avtale. I tilfeller hvor det er lagt fram en timeplan for avvikling av restriktive tiltak av hensyn til betalingsbalansen, kan Hovedrådet, dersom det støtter denne timeplanen, anbefale at et medlem anses å innfri forpliktelsene i henhold til GATT 1994. Hver gang Hovedrådet har utformet særskilte anbefalinger, skal medlemmenes rettigheter og forpliktelser vurderes i lys av disse anbefalingene. Dersom det ikke foreligger forslag om særskilte anbefalinger til Hovedrådet, bør komiteens konklusjoner redegjøre for de ulike synspunkter som er uttrykt i komiteen. Når forenklede konsultasjonsprosedyrer er benyttet, skal rapporten inneholde en oppsummering av de viktigste forhold som er blitt behandlet i komiteen, samt et vedtak om hvorvidt fulle konsultasjonsprosedyrer er påkrevet.

AVTALE OM FORTOLKNINGEN AV ARTIKKEL XXIV I GENERALAVTALEN OM TOLLTARIFFER OG HANDEL 1994

Medlemmene,

Som viser til bestemmelsene i artikkel XXIV i GATT 1994.

Som erkjenner at tollunionene og frihandelsområdene har økt i antall og betydning siden opprettelsen av GATT 1947 og i dag står for en betydelig del av verdenshandelen,

Recognizing the contribution to the expansion of world trade that may be made by closer integration between the economies of the parties to such agreements;

Recognizing also that such contribution is increased if the elimination between the constituent territories of duties and other restrictive regulations of commerce extends to all trade, and diminished if any major sector of trade is excluded;

Reaffirming that the purpose of such agreements should be to facilitate trade between the constituent territories and not to raise barriers to the trade of other Members with such territories; and that in their formation or enlargement the parties to them should to the greatest possible extent avoid creating adverse effects on the trade of other Members;

Convinced also of the need to reinforce the effectiveness of the role of the Council for Trade in Goods in reviewing agreements notified under Article XXIV, by clarifying the criteria and procedures for the assessment of new or enlarged agreements, and improving the transparency of all Article XXIV agreements;

Recognizing the need for a common understanding of the obligations of Members under paragraph 12 of Article XXIV;

Hereby agree as follows:

1. Customs unions, free-trade areas, and interim agreements leading to the formation of a customs union or free-trade area, to be consistent with Article XXIV, must satisfy, *inter alia*, the provisions of paragraphs 5, 6, 7 and 8 of that Article.

Article XXIV:5

2. The evaluation under paragraph 5(a) of Article XXIV of the general incidence of the duties and other regulations of commerce applicable before and after the formation of a customs union shall in respect of duties and charges be based upon an overall assessment of weighted average tariff rates and of customs duties collected. This assessment shall be based on import statistics for a previous representative period to be supplied by the customs union, on a tariff-line basis and in values and quantities, broken down by WTO country of origin. The Secretariat shall compute the weighted average tariff rates and customs duties collected in accordance with the methodology used in the assessment of tariff offers in the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations. For this purpose, the duties and charges to be taken into consideration shall be

Som erkjenner at det bidrag en sterkere økonomisk integrering mellom partene i slike avtaler kan bety for utvidelsen av verdenshandelen.

Som også erkjenner at dette bidraget blir større dersom avvikling av toll og andre restriktive reguleringer av handelen mellom de områder som deltar, utvides til å omfatte all handel, og at det blir mindre dersom en større sektor av handelen utelukkes,

Som bekrefter på ny at formålet med slike avtaler bør være å lette handelen mellom de enkelte områder som deltar i tollunionen eller frihandelsområdet og ikke å legge hindringer i veien for andre medlemmers handel med disse områdene; og at partene som inngår slike avtaler eller som utvider avtalenes virkeområde, bør i den grad det er mulig unngå at dette får negative virkninger for andre medlemmer.

Som også er overbevist om nødvendigheten av å gjøre Rådet for handel med varer mer effektivt når det gjelder gjennomgang av avtaler som det gis melding om i henhold til artikkel XXIV, ved å avklare kriteriene og fremgangsmåten ved evaluering av nye eller utvidede avtaler og ved å bedre åpenheten omkring alle de avtaler som inngås i medhold av artikkel XXIV,

Som erkjenner nødvendigheten av en felles forståelse av medlemmenes forpliktelser i henhold til artikkel XXIV nr 12.

er enige om følgende:

1. Tollunioner, frihandelsområder og midlertidige avtaler som er inngått med sikte på opprettelse av tollunioner eller frihandelsområder, må, for å være i samsvar med artikkel XXIV, blant annet oppfylle bestemmelsene i nr 5, nr 6, nr 7 og nr 8 i nevnte artikkel.

Artikkel XXIV nr 5

2. Evaluering etter artikkel XXIV nr 5 bokstav a) av den generelle innvirkning av tollsatser og andre reguleringer av handelen som gjelder før og etter opprettelsen av en tollunion, skal med hensyn til toll og avgifter, baseres på en samlet vurdering av de veide gjennomsnittlige tollsatser og tollavgifter som er innkrevd. Denne vurderingen skal bygge på importstatistikker for en tidligere representativ periode som formidles av tollunion, basert på tollposisjoner, verdi og mengde for hvert enkelt opprinnelsesland i WTO. Sekretariatet skal beregne de veide gjennomsnittlige tollsatser og tollavgifter som er innkrevd etter den fremgangsmåten som er benyttet i vurderingen av tolltilbudene gitt under Uruguay-runden. For dette formål skal de tollsatser og avgifter som tas i betraktning, være de anvendte tollsatsene. Det erkjennes at i forbindelse med

the applied rates of duty. It is recognized that for the purpose of the overall assessment of the incidence of other regulations of commerce for which quantification and aggregation are difficult, the examination of individual measures, regulations, products covered and trade flows affected may be required.

3. The "reasonable length of time" referred to in paragraph 5(c) of Article XXIV should exceed 10 years only in exceptional cases. In cases where Members parties to an interim agreement believe that 10 years would be insufficient they shall provide a full explanation to the Council for Trade in Goods of the need for a longer period.

Article XXIV:6

4. Paragraph 6 of Article XXIV establishes the procedure to be followed when a Member forming a customs union proposes to increase a bound rate of duty. In this regard Members reaffirm that the procedure set forth in Article XXVIII, as elaborated in the guidelines adopted on 10 November 1980 (BISD 27S/26-28) and in the Understanding on the Interpretation of Article XXVIII of GATT 1994, must be commenced before tariff concessions are modified or withdrawn upon the formation of a customs union or an interim agreement leading to the formation of a customs union.

5. These negotiations will be entered into in good faith with a view to achieving mutually satisfactory compensatory adjustment. In such negotiations, as required by paragraph 6 of Article XXIV, due account shall be taken of reductions of duties on the same tariff line made by other constituents of the customs union upon its formation. Should such reductions not be sufficient to provide the necessary compensatory adjustment, the customs union would offer compensation, which may take the form of reductions of duties on other tariff lines. Such an offer shall be taken into consideration by the Members having negotiating rights in the binding being modified or withdrawn. Should the compensatory adjustment remain unacceptable, negotiations should be continued. Where, despite such efforts, agreement in negotiations on compensatory adjustment under Article XXVIII as elaborated by the Understanding on the Interpretation of Article XXVIII of GATT 1994 cannot be reached within a reasonable period from the initiation of negotiations, the customs union shall, nevertheless, be free to modify or withdraw the concessions; affected Members shall then be free to withdraw substantially equivalent concessions in accordance with Article XXVIII.

den samlede evaluering av virkningen av handelsreguleringer som det er vanskelig å fastslå omfanget av og å samle, kan det bli nødvendig å granske de enkelte tiltak, forskrifter, berørte produkter og handelsstrømmer.

3. Den «rimelige tidsfrist» nevnt i artikkel XXIV nr 5 bokstav c) bør kun overstige 10 år i eksepsjonelle tilfeller. Dersom medlemmer som er parter i en midlertidig avtale mener at 10 år ikke er tilstrekkelig, skal de gi en detaljert begrunnelse for hvorfor det er behov for en lengre frist.

Artikkel XXIV nr 6

4. Artikkel XXIV nr 6 fastsetter fremgangsmåten som skal følges når et medlem som oppretter en tollunion, foreslår å forhøye en bunden tollsats. På dette punkt bekrefter medlemmene på ny at fremgangsmåten i artikkel XXVIII, slik den er utdypet i retningslinjene vedtatt 10. november 1980 (BISD 27S/26-28) og i Avtalen om fortolkningen av artikkel XXVIII i GATT 1994, må innledes før tollkonseksjonene blir endret eller opphevet ved opprettelse av en tollunion eller inngåelse av en midlertidig avtale med sikte på opprettelse av en tollunion.

5. Disse forhandlingene vil bli innledet i god tro med sikte på å komme fram til en gjensidig tilfredsstillende kompensasjon. I løpet av disse forhandlingene skal det, slik artikkel XXIV nr 6 krever, tas behørig hensyn til reduksjoner i tollsatser under samme tollposisjon som er foretatt av andre som deltar i tollunionen ved opprettelsen av denne unionen. Dersom reduksjonene ikke skulle være tilstrekkelige for å gi den nødvendige kompensasjon, vil tollunionen kunne tilby en kompensasjon, eventuelt i form av reduksjon av tollsatser under andre tollposisjoner. Et slikt tilbud skal tas i betraktning av de medlemmene som har forhandlingsrettigheter i den bindingen som endres eller oppheves. Dersom kompensasjonene fortsatt er uakseptable, bør forhandlingene fortsette. Dersom det til tross for disse anstrengelsene ikke lykkes å komme fram til en avtale i forhandlingene om kompensasjoner i henhold til artikkel XXVIII, slik det er utdypet i Avtalen om fortolkning av artikkel XXVIII i GATT 1994, innen en rimelig frist etter at forhandlingene er innledet, har tollunionen imidlertid frihet til å endre eller oppheve innrømmelsene; de berørte medlemmer skal så ha frihet til å oppheve stort sett likeverdige innrømmelser i henhold til artikkel XXVIII.

6. GATT 1994 imposes no obligation on Members benefiting from a reduction of duties consequent upon the formation of a customs union, or an interim agreement leading to the formation of a customs union, to provide compensatory adjustment to its constituents.

Review of Customs Unions and Free-Trade Areas

7. All notifications made under paragraph 7(a) of Article XXIV shall be examined by a working party in the light of the relevant provisions of GATT 1994 and of paragraph 1 of this Understanding. The working party shall submit a report to the Council for Trade in Goods on its findings in this regard. The Council for Trade in Goods may make such recommendations to Members as it deems appropriate.

8. In regard to interim agreements, the working party may in its report make appropriate recommendations on the proposed time-frame and on measures required to complete the formation of the customs union or free-trade area. It may if necessary provide for further review of the agreement.

9. Members parties to an interim agreement shall notify substantial changes in the plan and schedule included in that agreement to the Council for Trade in Goods and, if so requested, the Council shall examine the changes.

10. Should an interim agreement notified under paragraph 7(a) of Article XXIV not include a plan and schedule, contrary to paragraph 5(c) of Article XXIV, the working party shall in its report recommend such a plan and schedule. The parties shall not maintain or put into force, as the case may be, such agreement if they are not prepared to modify it in accordance with these recommendations. Provision shall be made for subsequent review of the implementation of the recommendations.

11. Customs unions and constituents of free-trade areas shall report periodically to the Council for Trade in Goods, as envisaged by the CONTRACTING PARTIES to GATT 1947 in their instruction to the GATT 1947 Council concerning reports on regional agreements (BISD 18S/38), on the operation of the relevant agreement. Any significant changes and/or developments in the agreements should be reported as they occur.

Dispute Settlement

12. The provisions of Articles XXII and XXIII of GATT 1994 as elaborated and appli-

6. GATT 1994 pålegger ikke medlemmene som nyter godt av en reduksjon av tollsatsene som følge av opprettelse av en tollunion eller en midlertidig avtale inngått med sikte på opprettelse av en tollunion, plikt til å gi kompensasjon til de øvrige parter i unionen.

Gjennomgang av tollunioner og frihandelsområder

7. Alle meldinger som foretas i henhold til artikkel XXIV nr 7 bokstav a) vil bli gjennomgått av en arbeidsgruppe i henhold til de relevante bestemmelser i GATT 1994 og nr 1 i nærværende avtale. Arbeidsgruppen skal avgi rapport til Rådet for handel med varer om sine konklusjoner i saken. Rådet for handel med varer kan fremsette de anbefalinger det anser som hensiktsmessig.

8. Når det gjelder de midlertidige avtalene, kan arbeidsgruppen i sin rapport utforme hensiktsmessige anbefalinger om den foreslåtte tidsrammen og de tiltak som er nødvendige for å fullføre opprettelsen av tollunionen eller frihandelsområdet. Det kan om nødvendig bestemmes å foreta en ny gjennomgang av avtalen.

9. Medlemmene som er parter i en midlertidig avtale, skal gi melding om betydelige endringer i planen og timeplanen i vedkommande avtale til Rådet for handel med varer, og Rådet skal etter anmodning gjennomgå endringene.

10. Dersom en midlertidig avtale som det er gitt melding om i samsvar med artikkel XXIV nr 7 bokstav a), i strid med bestemmelsene i artikkel XXIV nr 5 bokstav c), ikke omfatter en plan og en timeplan, skal arbeidsgruppen anbefale en slik plan og timeplan i sin rapport. Partene skal ikke opprettholde eller avstå fra å iverksette en slik avtale dersom de ikke er rede til å endre den i henhold til disse anbefalingene. Det skal fastsettes en gjennomgang av gjennomføringen av disse anbefalingene på et senere tidspunkt.

11. Tollunionene og medlemmer i et frihandelsområde skal med jevne mellomrom avgi rapport til Rådet for handel med varer, slik KONTRAHERENDE PARTER i GATT 1947 forutsatte i sine instruksjoner til Rådet for GATT 1947 vedrørende rapporter om regionale avtaler (BISD 18S/38), om den aktuelle avtalens anvendelse. Enhver endring og /eller ethvert nytt forhold av betydning for en avtale bør meddeles omgående.

Twisteløsning

12. Bestemmelsene i artikkel XXII og XXIII i GATT 1994 slik de er nærmere presisert og

ed by the Dispute Settlement Understanding may be invoked with respect to any matters arising from the application of those provisions of Article XXIV relating to customs unions, free-trade areas or interim agreements leading to the formation of a customs union or free-trade area.

Article XXIV:12

13. Each Member is fully responsible under GATT 1994 for the observance of all provisions of GATT 1994, and shall take such reasonable measures as may be available to it to ensure such observance by regional and local governments and authorities within its territory.

14. The provisions of Articles XXII and XXIII of GATT 1994 as elaborated and applied by the Dispute Settlement Understanding may be invoked in respect of measures affecting its observance taken by regional or local governments or authorities within the territory of a Member. When the Dispute Settlement Body has ruled that a provision of GATT 1994 has not been observed, the responsible Member shall take such reasonable measures as may be available to it to ensure its observance. The provisions relating to compensation and suspension of concessions or other obligations apply in cases where it has not been possible to secure such observance.

15. Each Member undertakes to accord sympathetic consideration to and afford adequate opportunity for consultation regarding any representations made by another Member concerning measures affecting the operation of GATT 1994 taken within the territory of the former.

UNDERSTANDING IN RESPECT OF WAIVERS OF OBLIGATIONS UNDER THE GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS AND TRADE 1994

Members hereby agree as follows:

1. A request for a waiver or for an extension of an existing waiver shall describe the measures which the Member proposes to take, the specific policy objectives which the Member seeks to pursue and the reasons which prevent the Member from achieving its policy objectives by measures consistent with its obligations under GATT 1994.

2. Any waiver in effect on the date of entry into force of the WTO Agreement shall terminate, unless extended in accordance with the procedures above and those of Article IX

gjennomført i Tvisteløsningsavtalen, skal gjelde i enhver sak som måtte oppstå som følge av anvendelsen av bestemmelsene i artikkel XXIV om tollunioner, frihandelsavtaler eller midlertidige avtaler inngått med sikte på opprettelse av en tollunion eller et frihandelsområde.

Artikkel XXIV nr 12

13. Hvert medlem er fullt ansvarlig i henhold til GATT 1994 for å overholde alle bestemmelsene i GATT 1994 og skal treffe alle rimelige tiltak som finnes for å sikre at de regionale og lokale styresmakter og myndigheter innenfor dets territorium overholder de nevnte bestemmelser.

14. Bestemmelsene i artikkel XXII og XXIII i GATT 1994, slik de er utdypet og anvendt i Tvisteløsningsavtalen, kan gjøres gjeldende for tiltak som berører overholdelsen av nevnte avtale, og som er truffet av regionale eller lokale styresmakter eller myndigheter innenfor et medlems territorium. Når Tvisteløsningsorganet har fastslått at en bestemmelse i GATT 1994 ikke er overholdt, skal det ansvarlige medlem treffe alle rimelige tiltak som finnes for å sikre at den aktuelle bestemmelse overholdes. Bestemmelsene om kompensasjon og opphevelse av innrømmelser eller andre forpliktelser kommer til anvendelse når det ikke har vært mulig å sikre overholdelse av en bestemmelse.

15. Hvert medlem forplikter seg til å gi alle saksframstillinger fra andre medlemmer velvillig behandling, samt gi tilstrekkelig anledning til konsultasjoner om slike framstillinger når disse gjelder tiltak truffet på førstnevnte medlems territorium, og som berører anvendelsen av GATT 1994.

AVTALE OM UNNTAK FRA FORPLIKTELSE I HENHOLD TIL GENERALAVTALEN OM TOLLTARIFFER OG HANDEL 1994

Medlemmene er herved enige om følgende:

1. En anmodning om unntak eller forlengelse av et eksisterende unntak skal inneholde en beskrivelse av de tiltak medlemmet har tenkt å iverksette, de spesielle mål medlemmet har satt seg, samt grunnene som hindrer medlemmet i å nå disse målene gjennom tiltak som er forenlige med forpliktelsene etter GATT 1994.

2. Ethvert unntak som er gjeldende på den dag WTO-avtalen trer i kraft, skal med mindre det forlenges i samsvar med fremgangsmåten nevnt ovenfor og i artikkel IX i WTO-avtalen,

of the WTO Agreement, on the date of its expiry or two years from the date of entry into force of the WTO Agreement, whichever is earlier.

3. Any Member considering that a benefit accruing to it under GATT 1994 is being nullified or impaired as a result of:

- (a) the failure of the Member to whom a waiver was granted to observe the terms or conditions of the waiver, or
- (b) the application of a measure consistent with the terms and conditions of the waiver

may invoke the provisions of Article XXIII of GATT 1994 as elaborated and applied by the Dispute Settlement Understanding.

UNDERSTANDING ON THE INTERPRETATION OF ARTICLE XXVIII OF THE GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS AND TRADE 1994

Members hereby agree as follows:

1. For the purposes of modification or withdrawal of a concession, the Member which has the highest ratio of exports affected by the concession (i.e. exports of the product to the market of the Member modifying or withdrawing the concession) to its total exports shall be deemed to have a principal supplying interest if it does not already have an initial negotiating right or a principal supplying interest as provided for in paragraph 1 of Article XXVIII. It is however agreed that this paragraph will be reviewed by the Council for Trade in Goods five years from the date of entry into force of the WTO Agreement with a view to deciding whether this criterion has worked satisfactorily in securing a redistribution of negotiating rights in favour of small and medium-sized exporting Members. If this is not the case, consideration will be given to possible improvements, including, in the light of the availability of adequate data, the adoption of a criterion based on the ratio of exports affected by the concession to exports to all markets of the product in question.

2. Where a Member considers that it has a principal supplying interest in terms of paragraph 1, it should communicate its claim in writing, with supporting evidence, to the Member proposing to modify or withdraw a concession, and at the same time inform the Secretariat. Paragraph 4 of the "Procedures for Negotiations under Article XXVIII" adopted on 10 November 1980 (BISD 27S/26-28) shall apply in these cases.

3. In the determination of which Members

opphøre på den dato unntaket utløper eller to år etter den dato WTO-avtalen trådte i kraft, avhengig av hvilken dato som inntreffer først.

3. Ethvert medlem som mener at en fordel som tilfaller det i henhold til GATT 1994, blir helt eller delvis tilsidesatt som følge av at:

- a) det medlem som har fått innvilget et unntak, ikke har overholdt vilkårene og betingelsene for unntaket.
- b) tiltak som er forenlig med vilkårene og betingelsene for unntaket, er anvendt.

kan påberope seg bestemmelsene i artikkel XXIII i GATT 1994 slik de er utdypet og anvendt i Tvisteløsningsavtalen.

AVTALE OM FORTOLKNING AV ARTIKKEL XXVIII I GENERALAVTALEN OM TOLLTARIFFER OG HANDEL 1994

Medlemmene er herved enige om følgende:

1. I forbindelse med endring eller tilbake-trekking av en innrømmelse, skal det medlem der eksportandelen som berøres av innrømmelsen (dvs eksport av produktet til det medlem som endrer eller trekker tilbake innrømmelsen) er høyest i forhold til den samlede eksport, anses å ha en vesentlig leverandørinteresse, dersom det ikke allerede har en opprinnelig forhandlingsrett eller en vesentlig leverandørinteresse i henhold til artikkel XXVIII nr 1. Det er imidlertid enighet om at dette nummer skal gjennomgås av Rådet for handel med varer fem år etter den dato WTO-avtalen er trådt i kraft for å ta stilling til om dette kriteriet har fungert tilfredsstillende for å sikre en omfordeling av forhandlingsrettigheter til fordel for små og mellomstore eksportmedlemmer. Dersom dette ikke er tilfellet, skal mulige forbedringer vurderes, herunder, på bakgrunn av tilgjengelige opplysninger som måtte være tilgjengelige, innføring av et kriterium basert på den eksportandel som er berørt av innrømmelsen i forhold til eksport av vedkommende produkt til alle markeder.

2. Dersom et medlem mener at det har en vesentlig leverandørinteresse i henhold til nr 1, bør det oversende sitt krav skriftlig, underbygget med beviser, til medlemmet som foreslår å endre eller trekke tilbake en innrømmelse og samtidig informere Sekretariatet. Nr 4 i «Fremgangsmåter ved forhandlinger i henhold til artikkel XXVIII» vedtatt 10. november 1980 (BISD 27S/26-28) kommer til anvendelse i disse tilfellene.

3. Når det skal fastslås hvilke medlemmer

have a principal supplying interest (whether as provided for in paragraph 1 above or in paragraph 1 of Article XXVIII) or substantial interest, only trade in the affected product which has taken place on an MFN basis shall be taken into consideration. However, trade in the affected product which has taken place under non-contractual preferences shall also be taken into account if the trade in question has ceased to benefit from such preferential treatment, thus becoming MFN trade, at the time of the negotiation for the modification or withdrawal of the concession, or will do so by the conclusion of that negotiation.

4. When a tariff concession is modified or withdrawn on a new product (i.e. a product for which three years' trade statistics are not available) the Member possessing initial negotiating rights on the tariff line where the product is or was formerly classified shall be deemed to have an initial negotiating right in the concession in question. The determination of principal supplying and substantial interests and the calculation of compensation shall take into account, *inter alia*, production capacity and investment in the affected product in the exporting Member and estimates of export growth, as well as forecasts of demand for the product in the importing Member. For the purposes of this paragraph, "new product" is understood to include a tariff item created by means of a breakout from an existing tariff line.

5. Where a Member considers that it has a principal supplying or a substantial interest in terms of paragraph 4, it should communicate its claim in writing, with supporting evidence, to the Member proposing to modify or withdraw a concession, and at the same time inform the Secretariat. Paragraph 4 of the above-mentioned "Procedures for Negotiations under Article XXVIII" shall apply in these cases.

6. When an unlimited tariff concession is replaced by a tariff rate quota, the amount of compensation provided should exceed the amount of the trade actually affected by the modification of the concession. The basis for the calculation of compensation should be the amount by which future trade prospects exceed the level of the quota. It is understood that the calculation of future trade prospects should be based on the greater of:

- (a) the average annual trade in the most recent representative three-year period, increased by the average annual growth rate of imports in that same period, or by 10 per cent, whichever is the greater; or
- (b) trade in the most recent year increased by 10 per cent.

som har en vesentlig leverandørinteresse (i henhold til nr 1 eller i henhold til Artikkelen XXVIII nr 1) eller som har en betydelig interesse, skal kun handel med vedkommende produkt som har funnet sted på MFN-basis tas i betraktning. Handel med vedkommende produkt som har funnet sted etter ikke-kontrakt-festede preferanser, skal imidlertid også tas i betraktning dersom den aktuelle handel ikke lenger nyter godt av slike preferansebehandling, og derved blir MFN-handel, på det tidspunkt forhandlingene om endring eller tilbaketrekking av en innrømmelse, eller ikke lenger vil nyte godt av slike behandling når de aktuelle forhandlingene er sluttført.

4. Når en tollkonsesjon blir endret eller trukket tilbake for et nytt produkt (dvs et produkt som det ikke finnes handelsstatistikker for som strekker seg over tre år) skal det medlem som er i besittelse av de opprinnelige forhandlingsrettigheter for den tollposisjon som produktet er eller tidligere var klassifisert under, anses å ha en opprinnelig forhandlingsrett for den aktuelle innrømmelsen. Når det skal tas stilling til vesentlig leverandørinteresse eller betydelig interesse samt ved beregning av kompensasjon, skal det bl.a. tas hensyn til produksjonskapasitet og investeringer i vedkommende produkt i eksportmedlemmet, samt anslag for eksportøkning, så vel som prognoser for etterspørsel av dette produktet i importmedlemmet. I dette nummer betyr et «nytt produkt» en tollposisjon som er opprettet ved oppsplitting av en eksisterende tollposisjon.

5. Når et medlem mener at det har en vesentlig leverandørinteresse eller en betydelig interesse i henhold til nr 4, bør det oversende sitt krav skriftlig sammen med bevismateriale til det medlem som foreslår å endre eller trekke tilbake en innrømmelse, og samtidig informere Sekretariatet. Nr 4 i ovennevnte «Fremgangsmåter ved forhandlinger i henhold til artikkel XXVIII» kommer til anvendelse i disse tilfellene.

6. Når en ubegrenset tollkonsesjon erstattes med en tollkvote, bør den kompensasjonen som gis overstige beløpet på den handel som faktisk er berørt av endringen av denne innrømmelsen. Beregningsgrunnlaget for kompensasjonen bør tilsvare størrelsen på det beløp som forventede handel overstiger kvoten med. Det forutsettes at beregningen av beløpet på forventet handel bygger på den høyeste av:

- a) gjennomsnittlig handel pr år over den seneste representative treårsperiode, pluss den gjennomsnittlige årlige vekst innenfor samme periode, eller med 10 prosent, avhengig av hvilken er størst, eller
- b) handelen i løpet av det siste året pluss 10 prosent.

In no case shall a Member's liability for compensation exceed that which would be entailed by complete withdrawal of the concession.

7. Any Member having a principal supplying interest, whether as provided for in paragraph 1 above or in paragraph 1 of Article XXVIII, in a concession which is modified or withdrawn shall be accorded an initial negotiating right in the compensatory concessions, unless another form of compensation is agreed by the Members concerned.

MARRAKESH PROTOCOL TO THE GENERAL AGREEMENT ON TARIFFS AND TRADE 1994

Members,

Having carried out negotiations within the framework of GATT 1947, pursuant to the Ministerial Declaration on the Uruguay Round,

Hereby agree as follows:

1. The schedule annexed to this Protocol relating to a Member shall become a Schedule to GATT 1994 relating to that Member on the day on which the WTO Agreement enters into force for that Member. Any schedule submitted in accordance with the Ministerial Decision on measures in favour of least-developed countries shall be deemed to be annexed to this Protocol.

2. The tariff reductions agreed upon by each Member shall be implemented in five equal rate reductions, except as may be otherwise specified in a Member's Schedule. The first such reduction shall be made effective on the date of entry into force of the WTO Agreement, each successive reduction shall be made effective on 1 January of each of the following years, and the final rate shall become effective no later than the date four years after the date of entry into force of the WTO Agreement, except as may be otherwise specified in that Member's Schedule. Unless otherwise specified in its Schedule, a Member that accepts the WTO Agreement after its entry into force shall, on the date that Agreement enters into force for it, make effective all rate reductions that have already taken place together with the reductions which it would under the preceding sentence have been obligated to make effective on 1 January of the year following, and shall make effective all remaining rate reductions on the schedule specified in the previous sentence. The reduced rate should in each stage be rounded off to the first decimal. For agricultural products, as defined in Article 2 of the Agreement on Agriculture, the staging of reductions shall be implemented as specified in the relevant parts of the schedules.

Størrelsen på kompensasjonen skal ikke i noe tilfelle overstige det beløp som en full tilbaketrekking av innrømmelsen ville ha medført.

7. Ethvert medlem som, i henhold til nr 1 eller i henhold til artikkel XXVIII nr 1, har en vesentlig leverandørinteresse i en innrømmelse som er endret eller trukket tilbake, skal gis opprinnelig forhandlingsrett under kompensasjonsforhandlingene, med mindre de berørte medlemmer blir enige om en annen type kompensasjon.

MARRAKESH-PROTOKOLLEN TIL GENERALAVTALEN OM TOLLTARIFFER OG HANDEL 1994

Medlemmene,

Som har gjennomført forhandlinger innenfor rammen av GATT 1947 i samsvar med Ministererklæringen fra Uruguay-runden.

Er herved enige om følgende:

1. Et medlems bindingsliste som følger som vedlegg til denne protokoll vil bli dette medlemmets bindingsliste til GATT 1994 den dag WTO-avtalen trer i kraft for dette medlem. Enhver bindingsliste som fremlegges i samsvar med Ministererklæringen om tiltak for de minst utviklede land vil bli ansett som vedlegg til denne protokoll.

2. Tollreduksjoner som hvert medlem samtykker i, vil bli gjennomført med fem like reduksjoner av satsene, med mindre annet er spesifisert i et medlems bindingsliste. Den første reduksjonen vil få virkning på den dato WTO-avtalen trer i kraft, de etterfølgende reduksjoner vil få virkning 1. januar i de følgende år og den siste satsen skal avvikles senest fire år etter WTO-avtalen trådte i kraft, med mindre annet er spesifisert i vedkommende medlems bindingsliste. Med mindre annet er spesifisert i medlemmets bindingsliste, skal et medlem som godkjenner WTO-avtalen etter at den er trådt i kraft, iverksette på den dato nevnte avtale trer i kraft for dets vedkommende alle de reduksjoner av satsene som allerede er blitt gjennomført samt de reduksjonene som det ville måtte gjennomføre 1. januar i det påfølgende år i henhold til setningen ovenfor, og skal gjennomføre alle reduksjoner av de resterende satsene i henhold tidsskjemaet spesifisert i foregående setning. Den reduserte satsen skal på hvert trinn rundes ned til første desimal. For landbruksvarer slik de er definert i artikkel 2 i Landbruksavtalen, skal de ulike reduksjoner iverksettes slik det er spesifisert i de aktuelle delene av listene.

Vedlegg 1

Om resultatet av Uruguay-runden (1986-1993) og om samtykke til ratifikasjon av
Avtale om opprettelse av Verdens Handelsorganisasjon (WTO) m.m.

3. The implementation of the concessions and commitments contained in the schedules annexed to this Protocol shall, upon request, be subject to multilateral examination by the Members. This would be without prejudice to the rights and obligations of Members under Agreements in Annex 1A of the WTO Agreement.

4. After the schedule annexed to this Protocol relating to a Member has become a Schedule to GATT 1994 pursuant to the provisions of paragraph 1, such Member shall be free at any time to withhold or to withdraw in whole or in part the concession in such Schedule with respect to any product for which the principal supplier is any other Uruguay Round participant the schedule of which has not yet become a Schedule to GATT 1994. Such action can, however, only be taken after written notice of any such withholding or withdrawal of a concession has been given to the Council for Trade in Goods and after consultations have been held, upon request, with any Member, the relevant schedule relating to which has become a Schedule to GATT 1994 and which has a substantial interest in the product involved. Any concessions so withheld or withdrawn shall be applied on and after the day on which the schedule of the Member which has the principal supplying interest becomes a Schedule to GATT 1994.

5.(a) Without prejudice to the provisions of paragraph 2 of Article 4 of the Agreement on Agriculture, for the purpose of the reference in paragraphs 1:(b) and 1(c) of Article II of GATT 1994 to the date of that Agreement, the applicable date in respect of each product which is the subject of a concession provided for in a schedule of concessions annexed to this Protocol shall be the date of this Protocol.

(b) For the purpose of the reference in paragraph 6(a) of Article II of GATT 1994 to the date of that Agreement, the applicable date in respect of a schedule of concessions annexed to this Protocol shall be the date of this Protocol.

6. In cases of modification or withdrawal of concessions relating to non-tariff measures as contained in Part III of the schedules, the provisions of Article XXVIII of GATT 1994 and the "Procedures for Negotiations under Article XXVIII" adopted on 10 November 1980 (BISD 27S/26-28) shall apply. This would be without prejudice to the rights and obligations of Members under GATT 1994.

3. Gjennomføringen av bindinger og forpliktelser i bindingslistene som følger som vedlegg til denne protokoll skal, på anmodning, underkastes multilateral gjennomgåelse av medlemmene. Denne skal ikke berøre medlemmenes rettigheter og plikter i henhold til avtalene oppført i vedlegg 1A til WTO-avtalen.

4. Etter at et medlems bindingsliste som følger som vedlegg til denne protokoll er blitt en bindingsliste i vedlegg til GATT 1994 i henhold til bestemmelsene i nr 1, skal dette medlemmet på ethvert tidspunkt ha anledning til å suspendere eller trekke tilbake helt eller delvis en binding i denne listen angående ethvert produkt når hovedleverandøren av dette produkt er en annen deltaker i Uruguay-runden hvis bindingsliste ennå ikke er blitt en bindingsliste i vedlegg til GATT 1994. Et slikt tiltak kan imidlertid bare tas etter at skriftlig varsel om en slik suspensjon eller tilbaketrekking av en binding er gitt til Rådet for handel med varer, og etter at konsultasjoner er blitt holdt etter anmodning med ethvert medlem hvis bindingsliste er blitt en bindingsliste i vedlegg til GATT 1994, og som har en betydelig interesse knyttet til det aktuelle produktet. Enhver binding som på denne måten suspenderes eller trekkes tilbake, skal opphøre å gjelde fra og med den dag bindingslisten for det medlem som har en vesentlig leverandørinteresse, blir en bindingsliste i vedlegg til GATT 1994.

5.a) Uten å berøre bestemmelsene i Artikkel 4 nr 2 i Landbruksavtalen, og i forbindelse med henvisningen til datoen for GATT 1994 under bokstav b) og c) i artikkel II nr 1 i nevnte avtale, skal den dato som kommer til anvendelse for hvert produkt som er gjenstand for en innrømmelse tatt inn i en bindingsliste i vedlegg til denne protokoll, være datoen for denne protokoll.

b) I forbindelse med henvisningen til datoen for GATT 1994 i artikkel II nr 6 bokstav a) i nevnte avtale, skal den dato som kommer til anvendelse for en bindingsliste som følger som vedlegg til denne protokoll, være datoen for denne protokoll.

6. Ved endring eller tilbaketrekking av innrømmelser om ikke tariffmessige tiltak oppført i del III i listene, kommer bestemmelsene i artikkel XXVIII i GATT 1994 og «Fremgangsmåtene ved forhandlinger i henhold til artikkel XXVIII» vedtatt 10. november 1980 (BISD 27S/26-28) til anvendelse. Dette vil skje uten å berøre medlemmenes rettigheter og forpliktelser i henhold til GATT 1994.

7. In each case in which a schedule annexed to this Protocol results for any product in treatment less favourable than was provided for such product in the Schedules of GATT 1947 prior to the entry into force of the WTO Agreement, the Member to whom the schedule relates shall be deemed to have taken appropriate action as would have been otherwise necessary under the relevant provisions of Article XXVIII of GATT 1947 or 1994. The provisions of this paragraph shall apply only to Egypt, Peru, South Africa and Uruguay.

8. The Schedules annexed hereto are authentic in the English, French or Spanish language as specified in each Schedule.

9. The date of this Protocol is 15 April 1994.

[The agreed schedules of participants will be annexed to the Marrakesh Protocol in the treaty copy of the WTO Agreement.]

7. Hver gang en liste som følger som vedlegg til denne protokoll, medfører en mindre gunstig behandling for et produkt enn den som var fastsatt for dette produkt i bindingslistene til GATT 1947 før nærværende protokolls ikrafttredelse, skal det medlem som denne listen gjelder for, anses å ha truffet egnede tiltak som ellers ville vært nødvendige i henhold til de aktuelle bestemmelsene i artikkel XXVIII i GATT 1947 eller 1994. Bestemmelsene i dette nummer får kun anvendelse for Egypt, Peru, Sør-Afrika og Uruguay.

8. I bindingslistene som følger som vedlegg til denne avtale, er henholdsvis engelsk, fransk eller spansk tekst gyldig avhengig av hva som er spesifisert i hver bindingsliste.

9. Dato for denne protokoll er 15. april 1994.

(Deltakernes omforente bindingslister vil bli tilføyd som vedlegg til Marrakeshprotokollen i traktat-eksemplaret av WTO-avtalen.)

AGREEMENT ON AGRICULTURE

Members,

Having decided to establish a basis for initiating a process of reform of trade in agriculture in line with the objectives of the negotiations as set out in the Punta del Este Declaration;

Recalling that their long-term objective as agreed at the Mid-Term Review of the Uruguay Round "is to establish a fair and market-oriented agricultural trading system and that a reform process should be initiated through the negotiation of commitments on support and protection and through the establishment of strengthened and more operationally effective GATT rules and disciplines";

Recalling further that "the above-mentioned long-term objective is to provide for substantial progressive reductions in agricultural support and protection sustained over an agreed period of time, resulting in correcting and preventing restrictions and distortions in world agricultural markets";

Committed to achieving specific binding commitments in each of the following areas: market access; domestic support; export competition; and to reaching an agreement on sanitary and phytosanitary issues;

Having agreed that in implementing their commitments on market access, developed country Members would take fully into account the particular needs and conditions of developing country Members by providing for a greater improvement of opportunities and

AVTALE OM LANDBRUK

Medlemmene,

som har besluttet å skape et grunnlag for å iverksette en reformprosess innen handel med jordbruksprodukter i tråd med målsetningene for forhandlingene i Punta del Este-erklæringen,

som minner om at den langsiktige målsetningen de ble enige om ved midtveisgjennomgangen av Uruguay-runden «er å opprette en rettferdig og markedsorientert handelsordning for jordbruket, og at det bør iverksettes en reformprosess gjennom forhandlinger om forpliktelser vedrørende støtte og vern og gjennom opprettelsen av styrkede GATT-regler og -ordninger som er mer effektive i praksis»,

som videre minner om at «ovennevnte langsiktige målsetning er å oppnå betydelige gradvise reduksjoner i støtte- og beskyttelsesordninger for jordbruket i løpet av et avtalt tidsrom som kan korrigere og forebygge restriksjoner og forvridninger på verdens jordbruksmarkeder»,

som er fast bestemt på å oppnå spesifikke, bindende forpliktelser innen hvert av følgende områder: markedsadgang, intern støtte, eksportkonkurranse, samt komme fram til en avtale om veterinære og plantesanitære spørsmål,

som er blitt enige om at ved gjennomføringen av markedsadgangsforpliktelsene, skal industrimedlemslandene fullt ut ta hensyn til utviklingsmedlemslandene og deres særskilte behov og situasjon ved å sørge for en større bedring av mulighetene og vilkårene for mar-